

1922. OKTÓBER 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LXI. ÉVF.

KÖZLÖNYE

19—20. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 15-én. * Előfizetési díj egy évre 160 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 K alapítványt tettek, valamint a rendes tagok az esedékes alap. kamat, illetőleg 20 K évi tagsági díj, valamint az 1922. évre a 2000 K-nál kevesebbet alapított alapító tagokra kivett 120 K, illetőleg a rendes tagokra kivett 140 K pótdíj fejében kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 K-nál kevesebbet alapítottak, ezenfelül 10 K-t fizetnek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-uteza 6. sz. II. em.

« A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének. »

(Telefon : 37—22.)

Ghillány Imre báró.

Ismét temettünk! Nincs egy éve, hogy az Országos Erdészeti Egyesület *Tallián* Béla báróban elvesztette elnökét, s ime már utódját az elnöki székben is elhantoltuk a sashalmi park fái alatt.

Pedig mily nagy szüksége lenne az egyesületnek, de a magyar erdészet egyetemének is a mai nehéz időben a Boldogult bölcs mérsékletére, egyensúlyozott lelkének tanácsára, biztos kezének vezérletére.

Ghillány. Imre báróban a magyar közélet egyik legnemesebb alakját veszítette el. A magyar földnek szentelte életét, minden munkabírását és nagy tudását. Agrárius volt a szó legszebb értelmében, minden egyoldalú túlzás nélkül, melytől széleskörű képzettsége és minden ténykedésében megnyilvánuló felelősségérzete óvta meg. A közvetlen érintkezésben egyszerű és szeretetreméltó, közéleti munkásságában fáradhatlan volt s a legnehezebb problémáktól sem

riadt vissza, sőt éppen ezek vonzották őt. Nem lehet tehát csodálni, hogy a politika teréről való visszavonulása után is, amidőn forrón szeretett hazája oly szomorú sorsra jutott s a súlyosabbnál súlyosabb kérdések vártak a megoldásra, gyakran fordult kormány és társadalom az ő bölcs tanácsához s ha néha-néha megnyilatkozott a nyilvánosság előtt, egyszerű szerkezetű, tiszta okfejtésű szavai csengő harangszóként szóltak bele a kicsiny epigonok hangzavarába.

Mint erdőbirtokos szerette az erdőt, ismerte életét, gyakorlati érzéssel birt a benne folyó gazdaság iránt. Minisztersége idején könnyű dolguk volt az erdészeti referenseknek: megértő vezérre találtak benne. S így volt ez a társadalmi életben is. Amidőn mint az Országos Erdészeti Egyesület választmányi tagja s később mint az egyesület alelnöke résztvevett az erdészeti mozgalmakban, úgy magában az egyesületben, mint küldöttségek élén a kormány tagjai előtt kitünően képviselte a magyar erdőgazdaság érdekeit és megnyerő, köztisztelőben álló egyénisége szívesen talált meghallgatásra.

Mint elnök, sajnos, érdemleges működést már nem fejthetett ki. A súlyos kór, amely szervezetét megtámadta, mindinkább erőt vett rajta, mignem nemes lelke mult hó 23-án visszazállt az Urhoz!

A magyar erdészet mindenkoron kegyelettel őrzi emlékezetét!

*

Lázi és berniczei báró *Ghillány* Imre 1860 július hó 28-án született Fricsen, Sáros megyében. Középiskoláit Eperjesen és Budapesten végezte, majd jogot hallgatott a budapesti egyetemen. Eleinte Sáros vármegye társadalmi életében játszott szerepet. 1904-ben a megye főispánja, 1910-ben a Sárosmegyei Gazdasági Egyesület alelnöke, majd elnöke lett.

Az 1910. évi választások alkalmával Eperjesen nemzeti munkapárti programmal egyhanguan képviselővé választották. 1912-ben a király valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki s 1913-ban gróf Tisza István kormányában a földmivelésügyi tárczát vállalta, melynek egyik leghivatottabb gazdája volt, kitől az ország mező- és erdőgazdasága sokat várhatott. Sajnos, az 1914-ben kitört világháboru meggátolta abban, hogy terveit valóra váltsa, mert nagy tudását és munkaképességét csakhamar az ország és a hadsereg ellátásának nehéz problémája kötötte le teljesen. 1917-ben, amidőn a Tisza-kormány lemondott, visszavonult a politikai élettől, amelybe csak a forradalmak után tért vissza, mint a Nemzeti Középpárt egyik alapítója, tevékenységét és tudását azonban inkább számos egyesület és vállalat élén érvényesítette a magyar közgazdaság javára.

Temetése országos részvét mellett mult hó 25-én volt a Hatvan melletti sashalmi birtokán. Az Országos Erdészeti Egyesületet azon *Térfi Béla* közélélmezésügyi miniszter, *Kacsanovszky József* államtitkár, *Kovács Gábor* min. tanácsos és a titkár képviselték, koszorut helyezve a ravatalra, mely előtt *Kacsanovszky József* bucsuzott el mélyen átérzett szavakkal az Országos Erdészeti Egyesület korán elhunyt szeretett elnökétől.

A helyi fatermési táblák kérdéséhez.

Irta: Fekete Zoltán főiskolai tanár.

Az 1920. évi erdőrendezési utasítással kapcsolatban sok szó esik újabban a helyi fatermési táblákról. Az utasítás kimondja a jelszót, hogy az elavult Feistmantel-féle általános fatermési táblák a jövőben mellőzendők. Azok helyett egyelőre az újabbkori német fatermési táblák használatát ajánlja, illetőleg bizonyos esetekre az önálló helyi fatermési táblák szerkesztését mondja kívánatosnak.

A gyakorlati szakkörökkel való érintkezésem folyamán azt a benyomást szereztem, hogy egyeseknek a legújabban esedékes revíziók alkalmával sok gondot okoz a helyi fatermési táblák elkészítése miért is azt hiszem, nem lesz időszerűtlen ezzel a kérdéssel kissé, behatóbban foglalkozni s a fatermési tábláink megújításánál követhető eljárás módzatait megbeszélni. Ez annál is kívánatosabb, mert az üzemtervnek fatermési táblával való felszerelése sokféleképen történhetik, s aszerint, amint az egyik vagy a másik módot választjuk, könnyebb vagy nehezebb feladatot vállalunk, s megeshetik, hogy a körülményesebb megoldás mellett döntünk itt is, ahol célunkat egyszerűbb eszközökkel is elérhetnők. Személyes tapasztalásból állithatom, hogy egyes szaktársaim nagy elfoglaltságuk mellett főlegesen sok időt és fáradságot szentelnek a fatermési táblák összeállításának, anélkül, hogy ezzel előnyöket érnének el más egyszerűbb megoldással szemben.

Nem kívánok ezuttal a fatermési táblák készítésének részleteiv e foglalkozni. Erre nézve az idevonatkozó szakmunkák és különleges ismertetések nyújtanak felvilágosítást.*) Csupán azt kívánom megbeszélni, hogy az 1920. évi utasításban elrendelt változtatást milyen módon vihetjük a legegyszerűbben keresztül. Ebből a célból csak röviden mutatok rá az egyes eljárásokra, hogy azután azokat a méltatás tárgyává téve, nagy általánosságban eldönthessük, milyen megoldást célszerű választanunk.

1. Fatermési táblák készítése, kizáróan helyi adatok felhasználásával.

Ez megkívánja, hogy minden előforduló fafajra, termőhelyre és korra nézve szabályos sűrűségű, elegendően, egykoru faállomá-

*) Az irodalmi források egy része megtalálható az Erd. Lapok 1916. évi első füzetében („Fatermési tábláink”).

nyok jelöltessenek ki és azokban gyűjtessenek a fatermési tábla szerkesztéséhez szükséges adatok. Az egyes tényezők összefüggései grafikus uton határozatnak meg, többszöri kiegyenlítéssel. Ezeknek az összefüggéseknek a kellő tisztázása alig sikerülhet egyszeri felvétel alapján; biztos eredmények csak hosszabb ideig tartó megfigyelés és többször ismétlődő újrafelvételek útján érhetők el. A gyűjtött anyag feldolgozása igen sokféleképen történhetik, erre vonatkozólag a fennebb idézett ismertetés adhat tájékoztató átnézetet.

2. Helyi fatermési táblák készítése az általános fatermési táblák alapján, közbesítéssel.

Ez az eljárás szintén többféle megoldást enged meg. Lényege az, hogy a helyi felvételek alapján az előforduló termőhelyi osztályoknak csak a *szélsőségeit* állapítjuk meg, s azokon belül az általános fatermési táblák számsoraiban kifejezett törvényszerűségeket fogadjuk el irányadóul a *mi* görbéink szerkesztésénél. Egyik alakja ennek az eljárásnak a következő lehet:

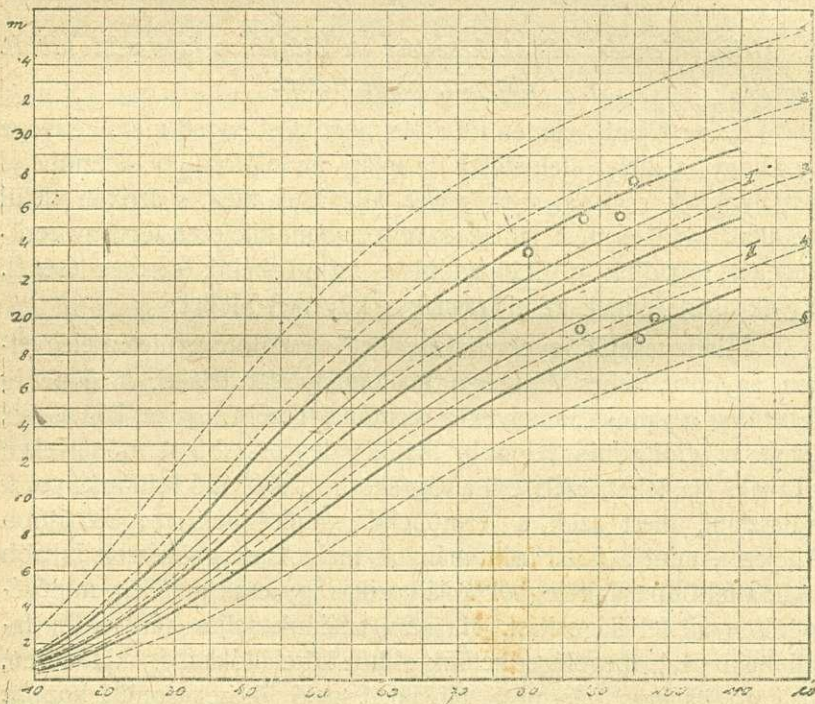
Mindenekelőtt igyekszünk az illető uradalom területén elegendően, egykoru, teljes sűrűségű faállományokat találni, még pedig lehetőleg olyanokat, amelyek a termőhelyi szélsőségeket képviselik, tehát az előforduló legjobb, illetőleg legrosszabb termőhelyeken állanak. Ha lehet, czélszerű a vágáskorhoz közelálló faállományokat választani, mert azok a termőhelyi minőségnek megbízhatóbb kifejezői, mint a fiatal faállományok, melyeknek gyökérzete inkább csak a felsőbb talajrétegből táplálkozik, s így csak annak a minőségéről nyújt felvilágosítást. Ha nem találunk teljes sűrűségű*) faállományokat, megelégedhetünk ahhoz közelállókkal is, különösen, ha az általános fatermési táblákkal való összehasonlításához az *átlagos magasságot*,**) nem pedig a fatömeget használjuk fel. Ha

*) Egyes szerzők nem a *teljes*, hanem a *szabályos gazdasági sűrűséget* veszik alapul, azaz azt a sűrűséget, amelyet az alkalmazni kívánt gazdálkodási és erdő-ápolási mód esetén szabályszerű viszonyok közt elérhetnek. Ha *ilyen* általános fatermési táblákból indulunk ki, akkor természetesen ehhez az értelmezéshez kell alkalmazkodnunk.

**) Az *átlagos magasságot* azért is czélszerűbb kiindulópontul venni, mert a magasság a sűrűségtől és a gazdálkodási módtól sokkal függetlenebb, mint a fatömeg.

a fatömegből indulunk ki, akkor a becsült fatömeget természetesen teljes (esetleg szabályos gazdasági) sűrűsre kell átszámítanunk.

Válasszuk mi az egyszerűbb eljárást! A legjobb és a legrosszabb termőhelyen álló faállományoknak meghatározzuk az *átlagos magasságát*. Ehhez elegendő 10—15 átlagosnak ítélt fa*) megmérése magasságmérővel és az így kapott adatok mennyiség-tani középárayosának kiszámítása. Ha ez megvan, berajzoljuk a

1. ábra.

kapott magasságoknak megfelelő pontokat az általános fatermési táblák magassági grafikonjába s ezeken keresztül húzzuk meg a

*) Átlagos magasságu fák általában azok, amelyek a mellmagassági átmérő tekintetében is a faállomány átlagát képviselik. Ezek az „elmaradó” fák közül valók, melyeknek koronái gyengébbek, mint az „uralkodó” fákéi és sokszor már a visszafejlődés nyomait viselik magukon (l. Roth cikkét az Erd. Kísérletek 1907. évi kötetének 25. oldalán).

helyi szélsőségek görbéit. Az így kapott mezőt azután annyi egyenlő sávra osztjuk fel, ahány termőhelyi osztályt kívánunk elkülöníteni. Ezeknek a sávoknak a középvonaláról olvashatjuk le a mi helyi fatermési tábláinknak a magasságra vonatkozó adatait. Ezzel tehát a helyi táblák egyik rovatával elkészültünk. A fennebb mondottak megvilágítására szolgáljon a következő példa:

Tegyük fel, hogy a luczfenyőre nézve a Schwappach-féle német általános fatermési táblák*) alapján akarnók a helyi fatermési táblát elkészíteni. Schwappach tábláinak kivonatát alább közöljük. Ennek a táblázatnak az alapján szerkesztettük az 1. ábrán látható, szakadozott magassági görbéket (1—5).

Kivonat dr. Schwappach luczfenyő-fatermési tábláiból (főállomány).

K O R	I. termőhely				II. termőhely				III. termőhely				IV. termőhely				V. termőhely							
	Átlagos magasság		Kör-lapösszeg		Vastagtömeg		Vastagfaalakszám		Átlagos magasság		Kör-lapösszeg		Vastagtömeg		Vastagfaalakszám		Átlagos magasság		Kör-lapösszeg		Vastagtömeg		Vastagfaalakszám	
	m	m ²	m ³	0'...	m	m ²	m ³	0'...	m	m ²	m ³	0'...	m	m ²	m ³	0'...	m	m ²	m ³	0'...	m	m ²	m ³	0'...
20	6·8	19·4	25	192	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	11·6	26·8	125	399	8·3	22·6	71	379	5·7	18·3	23	220	4·2	14·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	16·6	33·1	262	475	12·8	28·8	175	475	9·3	24·8	103	460	6·9	20·9	54	352	4·5	17·6	17	215	—	—	—	—
50	21·2	38·2	410	505	16·9	34·2	295	510	13·1	30·3	201	506	9·8	26·2	129	508	6·8	21·6	64	436	—	—	—	—
60	24·7	41·9	530	512	20·5	38·5	407	515	16·2	34·4	283	517	12·7	30·0	203	534	9·3	24·6	117	515	—	—	—	—
70	27·4	44·7	610	498	23·3	41·3	488	508	18·9	37·3	360	511	15·2	32·3	261	532	11·7	26·8	170	542	—	—	—	—
80	29·7	46·7	666	480	25·6	42·8	545	498	21·2	38·5	416	509	17·3	33·5	304	522	13·8	27·9	208	539	—	—	—	—
90	31·6	47·9	708	467	27·6	43·3	583	483	23·2	38·8	456	507	19·2	33·8	335	514	15·7	28·1	231	524	—	—	—	—
100	33·3	48·3	734	456	29·3	43·4	606	477	25·0	38·4	480	500	21·0	33·5	360	509	17·2	27·5	245	517	—	—	—	—

Az uradalom területén előforduló legjobb és legrosszabb termőhelyeken nőtt mintaállományok átlagos magasságait a bekarikázott pontok jelölik. Ezeknek az utmutatásával huzzuk meg (a szakadozott görbék mintájára) a szélsőségek görbéit (alsó és felső, vastagon kihuzott görbe). Minthogy legcélszerűbbnek látszott

*) Dr. Schwappach: Ertragstafeln der wichtigeren Holzarten in tabellarischer und graphischer Form. Neudamm, 1912.

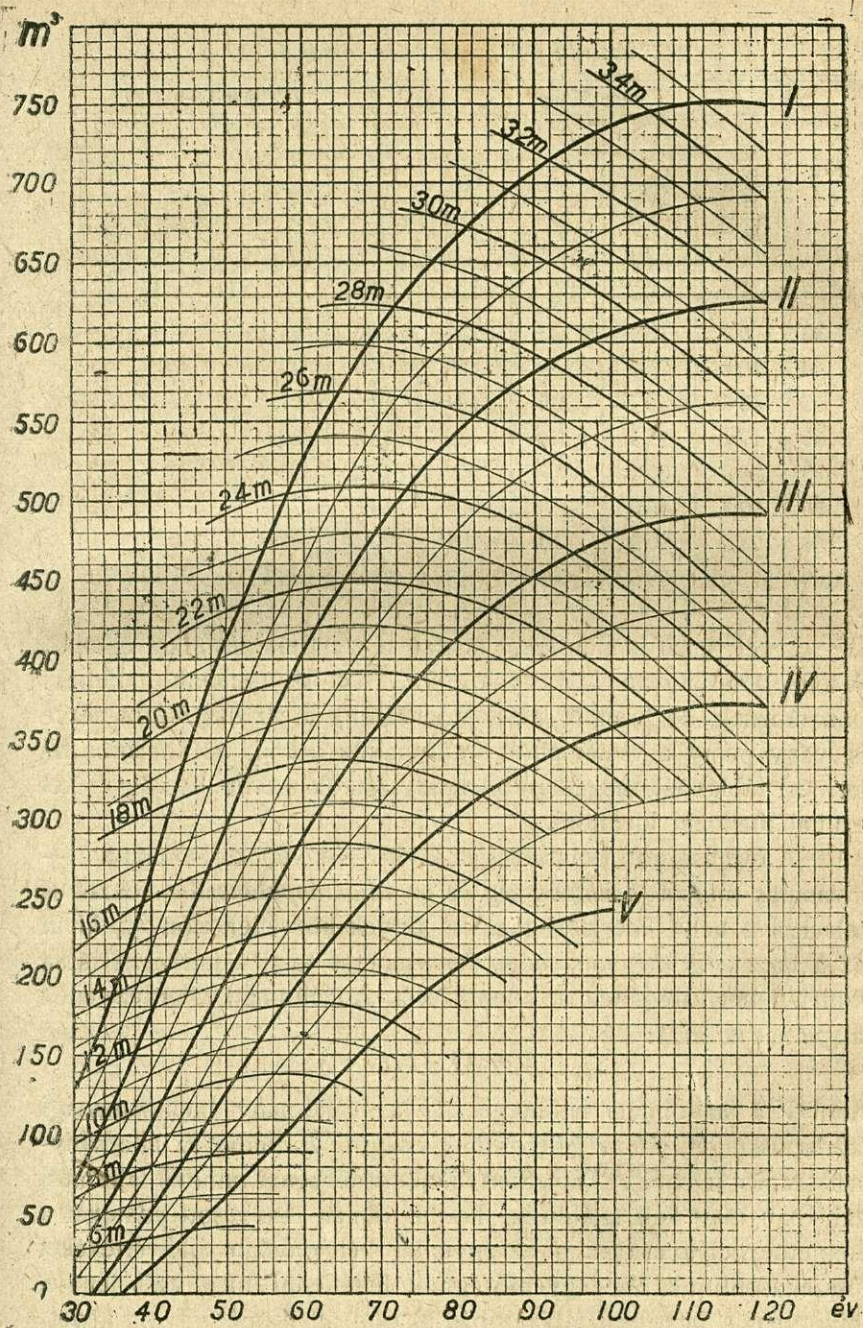
két termőhelyi osztályt különíteni el, a szélső görbék közé eső sávot is két egyenlő részre osztottuk fel s mindkettőt felezve, a felező görbéről (vékony, folytonos görbe) olvastuk le a 282. oldalon bemutatott (kivonatos) helyi fatermési táblának az „átlagos magasságra” vonatkozó adatait. Magától értetődik, hogy a diagrammot a gyakorlatban a kellő mérczében és milliméterpapirostra kell rajzolni, hogy pontos leolvasást kaphassunk.

A második feladat a *fatömeg* adatainak a megállapítása. Erre a célra megszerkesztjük az általános fatermési táblák szerint a fatömegek görbéit, de ugyanazokba berajzoljuk a megfelelő magasságok görbéit is. Ha Schwappach táblázatait használjuk, erre a szerkesztési műveletre nincs szükségünk, mert azokban a szóbanforgó grafikonokat már készen találjuk*) (1. a 2. ábrát). Ebbe mármost berajzolhatjuk azokat a magassági görbéket is, amelyek a mi termőhelyeinknek felelnek meg. Hogy ez nem nehéz munka, arról a szíves olvasó is meggyőződést szerezhet, ha az alábbi magyarázatot figyelemmel kísérve, a 2. ábra ordinátáira egyes pontokat felrak és azokat irónnal összeköti.

Rajzoljuk meg először a mi I. termőhelyi osztályunk fatömeggörbéjét. A 30 éves kornak az itt közölt helyi fatermési tábla szerint 6.4 m átlagos magasság felel meg. A diagrammon fel van tüntetve a 6 és a 7 méternek megfelelő magasság görbéje, melynek a 30. év ordinátáján talált metszéspontjai közé könnyen beiktathatjuk a 6.4 m-nek megfelelő pontot, melyet körülkarikázunk. A 40. évnek megfelelő ordinátán közvetlenül megkapjuk a 10 méteres magasság görbéjével való metszéspontot, melyet hasonlóképen körülkarikázunk. Így haladunk tovább ordinátáról-ordinátára s a kapott pontokat összekötve nyerjük az I. termőhelyi osztály fatömeggörbéjét. Éppen így szerkesztjük azt meg a II. termőhelyi osztályra nézve is. A görbéket azután igen tanácsos még a folyónövedék görbéje alapján kisimitani, úgy ahogy ez az Erd. Lapok 1898. évi kötetében (134. és 135. old.) van leírva.**)

*) Ez természetesen csak arra az esetre áll, ha az adatokat hektárookra mutatjuk ki!

**) *Fekete Lajos*: A dobrócsi és karámi erdőgondnokságok luczfenyveseinek növekvési viszonyai a Veporhegység északnyugati lejtőin.

2. ábra.

Kivonat a helyi fatermési táblából.

Kor	I. termőhely				II. termőhely			
	Átlagos magasság	Körlap-összeg	Vastagfatömeg	Vastagfalakszám	Átlagos magasság	Körlap-összeg	Vastagfatömeg	Vastagfalakszám
év	<i>m</i>	<i>m</i> ²	<i>m</i> ³	0...	<i>m</i>	<i>m</i> ²	<i>m</i> ³	0...
30	6.4	18.0	33	286	4.6	15.2	—	—
40	10.0	25.3	119	465	7.5	22.0	6.8	412
50	13.8	30.7	215	507	10.6	27.4	147	507
60	17.1	35.1	310	516	13.6	30.6	221	531
70	20.0	38.5	392	509	16.2	33.2	285	530
80	22.3	40.0	450	505	18.5	34.9	335	519
90	24.2	40.0	485	501	20.4	35.6	370	510
100	25.9	39.5	505	493	22.0	35.1	391	506

Ezzel tehát a fatömeg adatai is rendelkezésünkre állanak. A fennebbiek ugyan csak a *vastagfára* (7 cm-nél vastagabb fatömeg) vonatkoznak, de hasonló módon járhatunk el az *összesfára* nézve is, vagy pedig a vastagfából számíthatjuk azt ki, az általános fatermési táblákból megállapított arányszámok szerint. A részleteket ezuttal mellőzni kívánom.

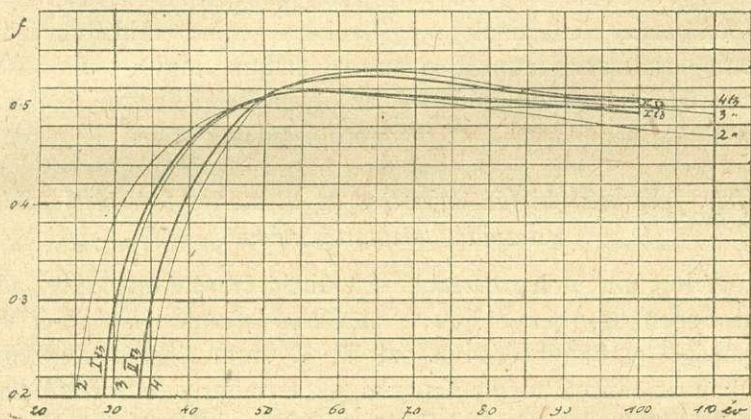
A magasságon és fatömegén kívül — egyebektől eltekintve — kívánatos még a *körlapösszeg* és az *állományalakszám* adatait is felvenni a helyi fatermési táblába. Ennek közvetlen előnye in kívül az a haszna is megvan, hogy lehetségessé teszi a fatermési tábla elméleti helyességének az ellenőrzését. A faállomány szerkezetének alaptétele szerint:

$$V = G \cdot H \cdot F$$

ahol *V* a faállomány fatömegét, *G* a faállomány mellmagassági körlapösszegét, *H* az átlagos magasságot, *F* pedig az állományalakszámot jelenti. A képletben kifejezett törvényt minden fatermési táblában meg kell találnunk, ha az onnan kiolvasott adatokat a képletbe helyettesítjük s az egyenlet két oldalán álló értékeket összehasonlítjuk. Az egyenlőségnek feltétlenül meg kell lennie, különben a fatermési tábla hibás alapon áll. Ebből viszont követ-

kezik az is, hogy amennyiben a képletben szereplő négy tényezőből háromnak az értéke már ismeretes, a negyediket tisztán számítás útján határozhatjuk meg. Kérdés, hogy a mi esetünkben, amikor már a magasságot és a fatömeget ismerjük, a még hiányzó két tényező közül melyiket határozzuk meg először grafikus uton, s melyiket bizzuk a számításra?

Lényegileg mindegy, bármily sorrendet választunk, gyakorlatilag azonban előnyösebb, ha először az *alakszámot* határozzuk meg grafikus uton s a körlapösszeg kiszámítását hagyjuk a végére. Ez azzal okolható meg, hogy az alakszám, különösen a gyakorlatilag figyelembe vehető magasabb korokban már csak kevésbé

3. ábra.

változik s a különféle termőhelyek adatai is annyira közelednek egymáshoz, hogy az interpolációval kapcsolatosan nem követhetünk el nagyobb hibát. Ezt az utat választottuk a mi példánkban is. A 3. rajzon látjuk az általános fatermési táblák szerint rajzolt három alakszámgörbét (vékony vonalak) s közbük iktatva a helyi fatermési táblák I. és II. termőhelyi osztályának megfelelő két görbét (vastag vonalak), melyekről a 282. oldalon bemutatott táblázat adatait olvassuk le. A közbeiktatásnál azt a viszonyt vesszük alapul, amely a mi magassági görbéink fekvése és az általános fatermési tábla görbéi között áll fenn. Ha például a II. termőhelyi osztályra vonatkozólag vizsgáljuk ezt a viszonyt (l. az 1. ábrát),

akkor azt látjuk, hogy a mi görbénk az általános görbék közül a 4. termőhely vonalához áll legközelebb s körülbelül a 3. és 4. termőhely (fel nem tüntetett) választóvonalára és a 4. termőhely (szakadozott) középvonalára közt a középen vonul végig. Tehát az alakszám grafikonjában is ezt a helyet kell elfoglalnia. Természetes, hogy a görbe helyének pontosabb felkereséséhez pontos mérések is szükségesek. Ha mármint az alakszámokat a görbéről leolvastuk és beirtuk a helyi alakszám táblázatokba, a körösszeg adatait már számítás után nyerhetjük.*)

Messzire vezetne, ha itt kimerítően kívánnánk a helyi fatermési tábla többi adatának a meghatározásával foglalkozni. De ha meggondoljuk, hogy a törzszám, középméret, valamint a *mellékállomány* adatainak megállapítása mind többé-kevésbé hasonló természetű munkát kíván, beláthatjuk, hogy — különösen, ha sok fajjal van dolgunk — az ilyen helyi fatermési táblák összeállítása sem tartozik az egyszerű feladatok közé.

3. Helyi fatermési táblák készítése az általános fatermési táblák alapján, közbesítés nélkül.

A legjobb és legrosszabb termőhelyről vett magassági adatokat éppen úgy berajzoljuk az általános fatermési táblákból vett magassági grafikonba, mint azt az 1. ábrán láttuk. Képzeliük azonban az 1. ábrát még a magasságok termőhelyi *határértékeinek* a görbéivel is kiegészítve. Ezek a görbék az 1-, 2-, 3-, 4-, 5-tel jelölt vonalak közé eső sávokat felezik. Ha a helyszini adatok alapján megvont szélsőséges magassági görbék véletlenül összeesnek az ilyen felezővonalakkal, akkor a közbeeső termőhelyi osztályok adatait egyszerűen minden változtatás nélkül átvehetjük a mi táblánk részére. Tegyük fel például, hogy a felső szélsőségi görbe éppen a 2. és 3. termőhely átlagvonalai közötti sávot felezné, az alsó szélsőségi görbe pedig pontosan a 4. és 5. termőhely átlagvonalai között esnék, akkor a helyi fatermési tábla I. termőhelyi osztályának az általános fatermési táblák 3. termő-

*) $G = \frac{V}{H \cdot F}$. Például az I. termőhelyre és a 100 éves korra nézve

$$G = \frac{505}{25 \cdot 9 \times 0 \cdot 493} = 39 \cdot 5 \text{ m}^2.$$

helyi osztálya, II. termőhelyi osztályának pedig az általános táblák 4. termőhelyi osztálya felel meg.*) A valóságban azonban igen ritkán fordul elő a görbéknek ilyen tökéletes összevágása. Többnyire csak *közelebb áll* a szélsőségek görbéje az egyik termőhely határvonalához, mint a másikéhoz. Ilyen esetekben is az itt tárgyalt megoldáshoz folyamodhatunk, egyszerűen azokat a termőhelyi osztályokat véve át az általános fatermési táblákból, amelyeknek átlaggörbéi a mi szélsőségeink *közé* esnek.

4. Az általános fatermési táblák változatlan átvétele helyi fatermési táblául.

Legegyszerűbb, ha nem csinálunk külön helyi fatermési táblát, hanem minden változtatás nélkül az általános fatermési táblákat fogadjuk el helyi fatermési táblául, tekintet nélkül arra, hogy az uradalomban előforduló termőhelyi szélsőségeken belül az általános táblák összes termőhelyeit megtaláljuk-e vagy sem. Ennek esetleg az lehet a következménye, hogy üzemterveinkben az általános fatermési táblák egyik-másik termőhelyi osztálya egyáltalában nem fog szerepelni. Ha például az előforduló legjobb termőhely az általános táblák II. termőhelyének, a legrosszabb pedig a IV. termőhelyének felel meg, akkor az I. és az V. termőhely jegye a részletes erdőleírás illető rovatában nem fog előfordulni.

Visszatekintve az elmondottakra, vizsgáljuk, hogy hazai viszonyaink között, s különös tekintettel az új erdőrendezési utasításra, a négyféle megoldás közül melyiknek van legtöbb jogosultsága s melyik ajánlható leginkább a gyakorlat részére. Tegyük külön-külön bírálat tárgyává az egyes eljárásokat:

A fatermési táblák készítésének a 1. alatt tárgyalt módja általában csak ritkán találhat alkalmazást. Elegendő adatot gyűjteni ehhez valamely uradalom területén gyakran legyőzhetetlen nehézségekbe ütközik és az anyag feldolgozása, a görbék kiegyenlítése, összeegyeztetése és a szükséges számítások végrehajtása, továbbá a próbaterületeknek esetleg hosszabb időn át való megfigyelése és újrafelvétele annyi munkával jár és olyan sok időt

*) A magas nyomdaköltségek miatt — sajnos — nem tudunk mindent külön rajzban bemutatni.

vesz igénybe, ezenfelül pedig a faterméstani tételeknek olyan alapos ismeretét tételezi fel, hogy az ilyen munkálatok végrehajtása többnyire specialistát kíván. Természetes, hogy a szükséges ismereteket az idevágó irodalom beható tanulmányozása alapján minden szakembernek módjában van megszereznie és idővel a dologi végrehajtásban is szert lehet tenni a kellő gyakorlatra, mindehhez azonban többnyire több időre és utánjárásra van szükség, mintsem hogy ezt a megoldást a személyzet megszokott munkabeosztásával és általában ugyanis meglehetősen nagy elfoglaltságával kielégítő módon lehetne összeegyeztetni. Az efféle munkálatok általában a kísérleti állomások feladatai közé tartoznak, amelyek azokat külön, gyakorlott személyzettel végzik, akiknek ezen a téren különleges kiképzésük van. Ha azután a kísérleti állomás az általános fatermési táblákkal elkészül, azokat használhatjuk fel helyi táblázatok felállításához.

Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a gyakorlat embere ezzel a tárggyal egyáltalában ne is foglalkozzék, sőt csak elismerést érdemel, ha valaki ezen a téren saját buzgalmából ér el eredményeket. Nálunk Magyarországon különösen becses szolgálatokat tehetnének az önálló helyi fatermési táblák felállítására vonatkozó kísérletek, mert a mi viszonyaink közt az általános fatermési táblák elkészítésének kérdése még teljesen megoldatlan s az erre vonatkozó munkálatok csak a jövőben fogják kezdetüket venni, amikor is igen meg fogja könnyíteni a haladást, ha a mi különleges fatermési viszonyaink felderítése terén már egyes komoly megfigyelésekre fogunk támaszkodhatni. Így, hogy tovább ne is menjünk, nehéz probléma lesz a tölgyсарjerdőre nézve megbízható általános fatermési táblákat készíteni, mert hiszen az ilyen sarjerdők fatermése a koron és a termőhelyi minőségen kívül más tényezőktől is függ, melyeknek hatása még ezideig nincs számszerű adatokkal felderítve. Ilyen például a tuskók korának, illetőleg annak a körülménynek a befolyása az erdő fejlődésére, hogy ugyanaz a tuskó hány vágást ért már meg a multban? Egészen másképen fejlődik a magról kelt állomány első levágásából keletkezett sarjerdő, mint a régi tuskók sarjadéka. A kettő között azonban mindenféle átmeneti alak is található, úgy hogy idő és tapasztalat fog ahhoz kelleni, amíg eldönthető lesz, milyen faállományokat a legcélsze-

rőbb az általános fatermési táblák szerkesztéséhez alapul venni és milyen irányban lesz szükséges a vizsgálatokat kiterjeszteni. A gyakorlati erdőgazdaságnak erre vonatkozó megfigyelései, s azok a tapasztalatok, melyek itt-ott a helyi fatermési táblák felállításával kapcsolatosan fognak tetetni, az általános táblák szerkesztése ügyének is kitűnő szolgálatokat tehetnek!

A 2. alatti eljárás már sokkal egyszerűbb s a gyakorlati erdőgazdaság számára is inkább ajánlható. Igen nagy előnye, hogy az általános fatermési táblák számsoraiban kifejezett törvényszerűségek, amelyeknek a megbízható megállapítása éppen a legnehezebb feladat, nagyobb fáradság nélkül értékesíthetők a helyi táblák szerkesztésénél. Ezt az eljárást tehát ajánlani lehet mindazok részére, akik valamely oknál fogva nem akarják a 3. és 4. pont alatti megoldást elfogadni. Tény azonban az, hogy ez a 2. eljárás is meglehetősen sok munkával van egybekötve, különösen ha a fatermési táblát annyi tényezőre akarjuk kiterjeszteni, amennyi az újabb fatermési táblákban van felvéve. (L. az Erdészeti Lapok 1916. évi kötetének 31. oldalát.) Ha sok fafajról van szó, akkor a helyszíni felvételek, a grafikonok megszerkesztése, kiegyenlítése stb. még így is elég nagy munkát jelent.

A 3. alatti megoldás ezzel szemben rendkívül nagy munkamegtakarítást jelent. Mert az előforduló termőhelyekre nézve minden módosítás nélkül átvehetjük az általános fatermési táblák adatait a maguk egész terjedelmében, csak annyi változást kell eszközölnünk, hogy az uradalmon belül legjobbnak talált termőhelyet I-gyel, az utána következőt II-vel stb. jelöljük meg, tekintet nélkül arra, hogy ezek a termőhelyi osztályok az általános táblázatokban milyen termőhelyi számmal szerepelnek. Más kifogást ez ellen az eljárás ellen, mint azt, hogy a tényleges termőhelyi szélsőségek nem esnek össze pontosan az általános fatermési táblák termőhelyi osztályainak határvonalaival, nem lehet felhozni. Ennek pedig igazán nincs olyan nagy gyakorlati jelentősége, hogy emiatt le kelljen mondanunk az eljárás rendkívüli egyszerűségében rejlő előnyökről.

A 4. alatti megoldás a 3. alattitól csak abban különbözik, hogy míg az utóbbi az általános fatermési táblák termőhelyi osztályainak számjelzését a helyi viszonyoknak megfelelően meg-

változtatja, addig a 4. pont szerint az eredeti számjelzést egyszerűen át vesszük s nem ragaszkodunk ahhoz, hogy a mi legjobb termőhelyi osztályunk okvetlenül az I-es jelzést kapja. Lehet azt például valamely adott esetben II-vel, a közepest III-mal és a legrosszabbat IV-gyel jelölni, ha az általános tábláknak ezek a termőhelyei található fel az uradalom területén. Tehát ilyenkor tulajdonképpen nem teszünk egyebet, mint hogy az általános fatermési táblákat fogadjuk el helyi fatermési táblául.

Kérdés, megokolható-e ez az eljárás a 3. alattival szemben? Nézetem szerint igen! Ha ilyen értelemben alkalmazzuk az általános fatermési táblákat az egész ország területén, ebből a következő előnyök származnak:

1. A helyi fatermési táblák felállításának minden különleges fogása fölöslegessé válik.

2. A fatermési táblákat nem is szükséges az üzemtervbe külön bevenni, hanem egyszerűen hivatkozunk a közkezen forgó (nyomtatott) általános fatermési táblákra, melyek szerint az egyes erdőrészek termőhelyi minősítése történt. (Tudjuk, hogy erre a célra a faállomány átlagos magasságát lehet igen előnyösen felhasználni.)

3. A termőhelyi minőség értelmezése tekintetében az egész országban bizonyos *egységesség* alakul ki. Ha minden uradalom a saját viszonyaihoz mértén osztályozza a termőhelyet, a legjobbat mindig I-gyel jelölve, akkor az ilyen egységes értelmezés lehetetlen, s ha összehasonlításokat akarunk tenni, ezt csakis az általános fatermési táblák közvetítésével eszközölhetjük. Még körülményesebbé teszi az összehasonlítást az az eset, ha a helyi táblákat a 2. alatti eljárás szerint szerkesztettük.

Ha a keletporoszországi szakember a nyugatporoszországgal folytat eszmecserét és a saját uradalmának viszonyait írva le a II. és III. termőhelyi osztályról beszél, akkor a másik azonnal világos képet fog alkotni az illető uradalom termőhelyi viszonyairól. Nálunk Magyarországon ez nincs így, mert itt mindenütt a *viszonylagos* termőképességi fokozatokat alkalmazzák. Ha azonban ez eddig így volt, most volna kedvező alkalom ezen változtatni, amikor az új erdőrendezési utasítás új fatermési táblák készítését rendelte el, s az újabbkori német fatermési táblák át-

vételét ajánlotta addig is, amíg önálló magyar fatermési tábláink lesznek. Vegyük tehát át ezeket a táblákat úgy, amint vannak, s ha csak különleges okok nem kívánják, *ne változtassuk meg a termőhelyi osztályok számozását* helyi fatermési tábláinkban sem. Így rövid idő alatt megtörténhetik az az egységesítés, amelyről fennebb volt szó.

4. Ennek jó hasznát fogja venni az erdőfelügyelet is, amelynek ez az egységesség a kerületébe tartozó nagyszámu uradalomban bizonyos irányban meg fogja könnyíteni a tájékozódást és jó hasznát veendi az országos *erdészeti statisztika* is, amikor Magyarország erdősegeinek termőhelyi viszonyairól kell képet rajzolnia.

Levonva tehát a tanulságot a fennebb mondottakból, arra a végeredményre jutunk, hogy *általában a 4. megoldás volna nálunk a legcélszerűbb*, mert egyszerűség tekintetében első helyen áll, költséggel nincs egybekötve, különleges szaktudást nem kíván, s ezenkívül az egységesítés előnyével is jár.

Teljes tudatában vagyok annak, hogy ez ellen a felfogás ellen, bármily megokoltnak látszik az különben általában, szintén lehet érveket felhozni. Így egyesek talán a sablonizálás veszedelmét láthatják abban, ha az egész országra nézve ugyanazokat a fatermési táblákat fogadjuk el. Ebben mindenesetre van igazság. Hiszen tudjuk, hogy csak azok a fatermési táblák felelnek meg a céljuknak, amelyek kellően hozzásimulnak számsoraikkal a gazdálkodás természetéhez. Ha például merőben más gyéritési rendszert alkalmazunk, mint amilyent az általános fatermési táblák szerkesztéséhez szolgáló mintaállományokban használtak, akkor az utóbbiban talált számsorok a mi helyi viszonyainknak nem fognak megfelelni. Éppen így más futást mutatnak az olyan állományok fatömegtényezőinek a görbéi is, amelyeket egyáltalában nem gyéritenek. Ilyen esetekben természetesen nem is lehet az általános fatermési táblák alkalmazását erőszakolni, hanem helyesebb vagy önálló helyi táblákat szerkeszteni, vagy az általános táblák adatait megfelelően módosítani. Ugy az egyik, mint a másik művelet azonban igen szövevényes, úgy hogy csak igazán megokolt esetekben nyerhet alkalmazást.

Azt is kifogásolni lehet, hogy a német táblák csak a szál-

erdőre érvényesek, holott ma nálunk Csonka-Magyarországon — sajnos — igen sok a sarjerdő. Hát ez igaz s ezen a hiányon kell majd legelsősorban segíteni. Minden erdőgazdaság igazán elismerésreméltó munkát végez, ha különösen a tölgy-sarjerdőre új, helyi fatermési táblákat szerkeszt, s igen jó szolgálatot tesz vele a szaknak az illető, ha azokat irodalmilag is ismerteti. Akinek erre módja van, az természetesen helytelenül tenné, ha akár ideiglenesen is, meg nem felelő fatermési táblákat használna.

Sablonizálni tehát — kimondom — tisztán magáért a sablónért nem kívánok, Senkit sem szabad megakadályozni abban, hogy jobb, tökéletesebb eszközöket ne szerezzen magának azok helyett, amelyek csak nagy általánosságban felelhetnek meg a célnak. Ha azonban meggondoljuk, hogy évtizedekig minden aggályoskodás nélkül használtuk akár közvetlenül, akár helyi táblákká átalakítva a nagyon is tökéletlen és hiányos Feistmantel-féle táblázatokat és ha néha szidtuk is őket, azért mégis nagyon kevesen gondoltak arra, hogy erdeik növekvési viszonyait saját megfigyeléseik alapján derítsék fel és önálló helyi fatermési táblákat szerkesszenek: akkor az átmenet idejére, tehát addig, amíg a magyar viszonyokhoz alkalmazott általános helyi fatermési táblánk lesznek, egyelőre és nagy általánosságban bátran felcserélhetjük a régi rossz táblákat a korszerű új német táblákkal, amelyek azonfelül, hogy a faállomány növekvéséről helyesebb képet adnak, sok olyan fontos adatot is tartalmaznak, amelyeket a Feistmantel-féle táblákban egyáltalában nem lehet megtalálni. A sarjerdőkre nézve — jobbak készítéséig — szó lehet az „Erdészeti Zsebnaptár“ adatainak megtartásáról, ott ahol azok eddig is alkalmazásban voltak (lásd a Béky-féle módosítást az „Erdészeti Lapok“ 1908. évi kötetének 499. oldalán), de akkor is végezzünk vizsgálatokat annak a megállapítása céljából, hogy a termőhelyi osztályok és az átlagos állománymagasság közt milyen összefüggések vannak. Csakis ezen az alapon fogjuk az egyes erdő-részleteket a termőhelyi osztályokba helyesen és egyszersmind a gyakorlatnak megfelelő egyszerűséggel besorozhatni. Ma ebben a tekintetben sok helyen igen nagy hibák észlelhetők: az üzemtervbe bejegyzett termőhelyi minőség egyáltalában nem felel meg a fatermési táblának. Ilyen esetekben nem a fatermési tábla a hibás, hanem a minősítés helytelen. Ennek az oka pedig az, hogy a

fatermési táblában nem lévén az átlagos magasságok kitüntetve, a besorozást annakidején a fatömeg alapján, illetőleg a helyszínén megfigyelt külső jelleg szerint kellett megcsinálni. Ez egyrészt körülményes volt, másrészt tulságosan tág teret nyitott az egyéni felfogás érvényesülésének. Mindezek a hátrányok megszűnnek, ha tábláinkba az átlagos magasságokat is felvesszük s a termőhelyi minősítést azoknak az alapján eszközöljük.

Visszatérve a német fatermési táblákra, meg kell még említenem azt a további ellenvetést is, hogy az utóbbiak nálunk nem igen ismeretesek és magyar kiadásuk egyáltalában nincs is, tehát nem mindenki számára hozzáférhetők. Továbbá, hogy a német táblák adatai egy hektárra vonatkoznak, holott mi kataszteri holdakban számítunk. Ezek azonban nem olyan nehézségek, amelyeket ne lehetne elhárítani. A Schwappach-féle táblák átültetése a magyar viszonyoknak megfelelő formába máris tervbe vétetett, s ha ennek a törekvésnek eddig nincs is látható eredménye, annak az oka tisztán a dolog üzleti részének a nehézségeiben rejlik, amelyek ma minden könyvkiadói kalkulációt lehetetlenné tesznek; előbb-utóbb azonban ezek a bajok is meg fognak szűnni.

Ma, amikor az új üzemrendezési utasítás hatása alatt a fatermési táblák megreformálásának a kérdése teljesen a felszínre került s rövid időn belül általános megoldásra vár, minden dologi kérdésnél fontosabb, hogy az eszmék mennél jobban kiforranak, mielőtt az átalakulás folyamata az egész vonalon megindul. Ezt úgy érhetjük el leggyorsabban, ha gondolatainkat *a nyilvánosság előtt* cseréljük ki, s tapasztalatainkat egymás rendelkezésére bocsátva készítjük elő a leghelyesebb rendszer kifejezését.

Az erdészeti szám- és könyvvitelről.

Irta: Enyedi János.

Mellőzöm a szám- és könyvvitel fontosságának, ugyszintén céljuknak fejtegetését. Ezek a gyakorlatban ugyis ismeretesek.

Erdészeti szám- és könyvvitel, mint rendszer, nincs ugyan, de amint beszélhetünk erdészeti vegytanról, hasonló értelemben tárgyalás anyagát képezheti az, hogy az ismert szám- és könyv-

viteli rendszerek közül melyik felel meg leginkább az erdőgazdaság érdekeinek?

Háromféle szám- és könyvviteli rendszert ismerünk. A kincstári (kamarális), az egyszerű (helyesebben egyszeres) és a kettős könyvelést. Az első rovatokon, az utóbbi kettő pedig számlákon könyvel. Az egyszerű könyvelés a vagyont és annak változásait egyszeresen, ellenben a kettős könyvvitel ezeket kétszeresen tartja nyilván, vagyis nemcsak a vagyonrészek változásait, hanem magának az egész vagyonnak, a tőkének a változásait is nyilvántartja. A számadás helyességének ellenőrzése szempontjából tehát a kettős könyvviteli rendszer a legtökéletesebb.

Az erdészeti ágazatnál általában a kincstári rendszerű könyvelés van elterjedve, pedig a számlarendszerű elszámolások itt is sokkal megfelelőbbek lennének, mint a rovatokon való nyilvántartás. Ehhez a rendszerhez azért ragaszkodik a gyakorlati élet, mert a főiskolán ezt tanultuk kimerítően, míg a másik kettőt inkább csak átnézetesen.

A másik, és talán még hátrányosabb jelenség főiskolai módszerünk előadásában az, hogy a szám- és könyvvitel közös tárgy. Pedig ha önálló tantárgy lenne, melynek keretében a tanár az erdészeti példák tömegével tehetné vonzóbbá, érdekesebbé és tanulságossá az előadását, akkor ezzel az erdészeti iránt való szeretetet is beleplántálhatná hallgatói lelkébe. Már maga ez az egy szempont is szükségessé teszi, hogy az erdészeti szám- és könyvvitel a főiskolán az eddigi közösség rabságától függetlenítették és az erdészeti érdekeknek megfelelően modernebb irányban kibővítve terjedelmesebben adassék elő.

A Magyar Könyvviteli Folyóirat (XIII. évf. 3. sz. 89. old.), ahol azt a kérdést tárgyalja, hogy melyik számviteli rendszert alkalmazzuk a mezőgazdaságban, a következőket írja:

„A kincstári könyvvitel a pénzbevételek és pénzkidások elkülönített nyilvántartásán alapul, mind a bevételeknek, mind a kiadásoknak okozatuk szerint rovatokba osztásával igyekezőn részleteredmények megállapítására. Ezen felül a tényleges bevételekkel és kiadásokkal az előírányzott bevételeket, illetve kiadásokat állítva szembe, meghatározza az előírányzott és a tényleges eredmény különbözetét is. Bár kétségtelen, hogy a mezőgazdaságban

az előirányzatoknak jelentékeny szerep jut, a kincstári könyvvitel még sem felel meg céljainak, mert a pénzbevételeket és kiadásokat állítva elszámolásai homlokterébe és mindent e körül forgatva, a termelés folyamatának pontos követésére nem alkalmas, legkevésbé a mezőgazdaságban, ahol a termelés eszközeit a legtöbb esetben valamely más termelési ág adja, minden készpénzforgalom nélkül. Az előirányzatok közül is a termelési előirányzatok a fontosak és csak utolsó helyen jut szóhoz a készpénzé. A készpénzforgalom előtérbeállításának és az előirányzattal való állandó szembeállításának csak fogyasztó gazdaságoknál (állam, községek, kórházak stb.) van értelme, de a kincstári könyvvitel apparátusa itt is oly nehézkes és költséges, hogy komoly szakörök már az állami számvitelben is a kettős könyvvitelre való áttérés mellett foglaltak állást, aminek végrehajtását csak a régi nagy apparátusok átszervezésének és a nagy személyzet megfelelő uj kioktatásának nagy nehézségei akadályozták meg.

Nem szenved kétséget, hogy a kincstári könyvelési rendszer csak olyan erdőgazdaságban felel meg, ahol az értékesítés terület szerint vagy tövön történik; de ott, ahol a házilagos termelés és házilagos értékesítés be van vezetve, tehát belterjes erdőgazdálkodás esetén csak a kettős könyvvitelt lenne szabad alkalmazni. Itt ugyanis az erdőkihasználás nemcsak mint ősfoglalkozás jelentkezik, hanem a különféle választékok előállítása (fűrészanyag, vasuti talpfa stb.) már az ipar körébe tartozik és ezeknek ugy nagyban, mint kicsinyben való értékesítése is a kereskedelem fogalma alá esik. Köztudomásu pedig, hogy az ipari, mint a kereskedelmi ágazatok igényeinek legjobban a számlaszerű könyvelés, helyesebben a kettős könyvviteli rendszer felel meg.

A kincstári könyvelés egyoldalú, mert elszámolásában csak a pénzforgalmat juttatja kifejezésre. Ellenben a számlaszerű elszámolás a készpénz nélkül lebonyolított üzleti eseményeket is elkönyveli.

Igy az erdőgazdaság számlájának javára írja ama faanyagok értékét, amelyeket ez más ágazatoknak (gazdászati, fűrésztelep, farraktár, forgalmi iroda, áruüzlet stb.) készpénzfizetés nélkül átad; viszont eme ágazatok számláit az összeggel megterheli. A „Tüzifa“ számláját elismeri annak a famennyiségnek az értékével, amelyet

felszenítettünk; viszont a „Faszén“-számlát ez értékkel megterheli. A személyzet természetbeni járandóságainak értékét, a kedvezményes áron jótékonyaságból kiszolgáltató anyagok értékkülönbözését, továbbá az uradalmi építkezésekhez, vasutak fenntartásához díjmentesen átadott anyagok értékét az érdekelt számlák (rovatok) javára és az ellenszámlák terhére szintén elszámolja. Csak így kapunk hű képet a rezi-fogatok teljesítményéről is.

Ilyen eljárás mellett minden számlán nemcsak a készpénz mellett, hanem a készfizetés nélkül lebonyolított tényleges forgalmat is megtaláljuk, aminek következtében az illető vagyონrész-számlán mutatkozó nyereséget vagy veszteséget is meg tudjuk a zárókimutatásban (zárszámadás) állapítani.

Különösen nagy jelentősége van tehát a kettős könyvelésnek a magánuradalmakban, ahol az erdészet a gazdasátnak, esetleg ipari ágazatoknak (bányák, kohók, malmok, szeszgyárak stb.) néha nagymennyiségű anyagot ad át készfizetés nélkül.

Nem kell külön hangsúlyozni annak a fontosságát, hogy a kettős könyvvitel elénk tárja nemcsak az egész vagyón (a tőke) változásait és ezek eredményét: a nyereséget vagy a veszteséget, hanem megmutatja azt is, hogy ez a nyereség vagy veszteség milyen vagyónrészletnél (tüzifa, épületfa, faszén, fagyártmány, mellékhaszonvétel stb.) és milyen mértékben állott elő?

Az erdősítési kiadások a kamarális rendszerrel csökkentik a bevételt és így a nyereség rovására esnek, holott ez a kiadás nem tekinthető veszteségnek, mert a birtok értékét növeli. Ez a kettős könyvelésnél kifejezésre is juttatható.

Kíváncsnak tartom azt is, hogy könyvelési rendszerünket lehetőleg hozzuk összhangba a gazdasági tervek nyilvántartásainak szükségleteivel, mert így sok munkát lehetne megtakarítani. Meggyőződésem, hogy a kettős könyvvitel alkalmazása mellett ez is lehetséges.

Ezért megismétlem azt a véleményemet, hogy a főiskolai tanrendszer a könyvelés tekintetében nem nyújt elég tudást.

Amint nagyon különösnek tünnek fel mindnyájunk előtt, ha a fegyvertan előadásában a tanár a fősúlyt az előltöltő fegyverek ismertetésére helyezné, hasonlóképen a könyvelésben jártas szak-

ember alig tudja megérteni a kettős könyvviteli rendszer ismertetésének elhanyagolását főiskolánkon.

Szükségesnek vélném, hogy a könyvelési rendszereknek megfelelően úgy a kamarális, mint az egyszerű és kettős könyvvitel egy-egy félévi, összesen három félévi önálló tananyagként illesztessék be a főiskola erdészeti tantervébe, hogy az ifjúságot ne csak elméletileg, hanem gyakorlatilag is ki lehessen képezni.

A tananyag ilyen kibővítésével nyújtott több tudás esetleg lehetővé tenné, hogy a végzett fiatalság egy része a faipari fizemekben és a fakereskedelmi vállalatokban is elhelyezkedhessék, ami a mostani viszonyok között szintén előnyös.

A fentiekben előadottakat ajánlom az O. E. E. állandó bizottságának szives figyelmébe.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

I.

Felhívás az Országos Erdészeti Egyesület jótékony alapítványaiból kiosztandó segélyek ügyében.

Felkérjük az Országos Erdészeti Egyesület ama t. tagjait, illetőleg azok özvegyeit és árváit, akik az egyesület jótékony alapítványaiból segélyért óhajtanak folyamodni, hogy kellően felszerelt bélyegtelen folyamodványaikat legkésőbbben folyó évi november hó 5-ig az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához (Budapest, V., Alkotmány-u. 6. sz.) nyújtsák be.

Budapest, 1922. évi szeptember hó 5-én.

A titkári hivatal.

II.

**Felhívás
a Horváth-Sándor-alapítvány jutalomdíja tárgyában.**

A Horváth Sándor-alapítványból a f. évben négy, egyenkint 1000 K-ás jutalomdíj lesz kiadható. Ezekkel a jutalomdíjakkal az egyesület oly tagjai lesznek jutalmazandók, akiknek munkássága az erdőgazdaság gyakorlati vagy tudományos művelése terén általánosságban vagy bizonyos ágazatra nézve sikeresnek és hasznosnak s ennél fogva elismerésre méltónak találatik.

Az Országos Erdészeti Egyesület minden tagjának jogában álli kellően indokolt javaslatot tenni, hogy az elismerő jutalmakra kiket tart legérdemesebbnek. Felkérjük tehát az egyesület tagjait, hogy ezen jogukkal élni és javaslatukat az egyesülethez intézett levélben legkésőbb f. évi november hó 25-éig beküldeni sziveskedjenek. Névtelen ajánló levelek figyelemben nem részesülhetnek.
Budapest, 1922. évi október hóban.

A titkári hivatal.

KÜLÖNFÉLÉK.

**Az erdőbirtok vagyonszállásának kedvezményes le-
rovása.** Felhívjuk az erdőbirtokosok figyelmét az 1922. évi XXVII. törvénycikkre (megjelent a Budapesti Közlöny folyó évi szeptember hó 26-iki 220. számában), mely szerint a vagyonszállás terén bizonyos kedvezmények nyerhetők, ha a szállás folyó évi november 30-ig, december 31-ig, illetőleg 1923. év márczius végéig folyik be az állampénztárba.

Az erdőbirtok vagyonszállásának alapja általában az 1919. évi vagyonszállás, melyet azonban a pénzügyminiszter revízió alá vonhat. Minthogy az ily revízióval követendő eljárás szabályozva még nincs, az erdőbirtokosok most nehéz helyzetben vannak, mert maguknak kell megállapítaniok, vajjon az 1919. évi vagyonszállás elfogadható-e a vagyonszállás kivételére vagy nem. Hangsúlyozzuk, hogy általában az 1919. évi érték a mérvadó és nem a mostani, hanem az 1911—18. évek faáraiból kell kiindulni.

Az ide vonatkozó törvények és várható utasítások gondos tanulmányozását és szakértők meghallgatását ajánljuk.

Halálozás. Ifj. Szabó Kálmán m. kir. erdőtanácsos, a veszprémi járási erdőgondnokság vezetője, az O. E. E. rendes tagja múlt hó 13-án, munkás életének 42. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Béke hamvaira!

Személyi hírek. A kormányzó Ryll Viktor közalapítv. fő-erdőtanácsost miniszteri tanácsossá nevezte ki és Velics János közalapítv. főerdőtanácsosnak a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

Nyugalomba vonultak: *Bekény* Aladár min. tanácsos, az ungvári főerdőhivatal volt főnöke, *Fischl* József m. kir. erdőtanácsos,

Kriszta Gyula m. kir. főerdőtanácsos, *Pánczél* Ottó m. kir. főerdőtanácsos, pécsi kir. erdőfelügyelő.

Illyés Károly a zirczi apátság csörötneki és pásztói erdeinek gondnokává neveztetett ki főerdőmérnöki minőségben.

A főiskola új rektora. A kormányzó ur őfőméltósága *Boleman* Géza főiskolai rendes tanárnak az 1922/23. és 1923/24. tanévekre a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola rektorává történt megválasztását jóváhagyni méltóztatott.

Erdei facseteték kiosztása. A földmivelésügyi miniszter a kir. erdőfelügyelőségek vezetése alatt álló állami csetetekertekből kopár és vizmosásos területek megkötésére és az Alföld beerdősítésére 1922. év őszén 5,765.000 drb különféle lomb- és tűlevelű erdei facsetetét osztott ki, mely mennyiségből 3¹/₂ millió darab kizárólag a nagy magyar Alföldön erdősítésre kijelölt területeknek befásítására szolgál.

Az elmúlt tavaszi és nyári időszak a csetetenevelés nagy hátrányára volt, mivel kiváltképen az Alföld egyes vidékein hónapokon át figyelemreméltó csapadék egyáltalában nem volt és a nagy szárazság a kártékony rovarok elszaporodásának is igen kedvezett. Emiatt az idej csetetenevelés vajmi kevés sikert mutat fel s így nehéz lesz a jövő évi erdősítéshez szükséges csetetemennyiséget fedezni és a birtokosok erdei facseteték iránti mindinkább fokozódó igényeit kielégíteni. Az elmúlt két szokatlanul száraz esztendő tanulsága, hogy igyekezzünk az országban mindenféle csetetekerteket telepíteni és ezzel az időjárás viszontagságait a lehetőségig ellensúlyozni.

de Pottere.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

I.

Az erdő- és faügyek országos kormánybiztosának 1457/1922. K. B. számú rendelete a közszükségleti célokra igénybe vehető tűzifa árának újabb megállapítása tárgyában.

A 2461/1921. M. E. szám alatt kibocsátott (a Budapesti Közlöny 1921. évi április hó 12-én megjelent 77. számában kihirdetett) rendelet 1 §-a értelmében a közszükségleti célra már igénybe vett, ugyszintén a jövőben igénybe veendő tűzifára a 10780/1920. M. E.

szám alatt kibocsátott (a Budapesti Közlöny 1920. évi december hó 28-án megjelent 297. számában kihirdetett) rendelethez fűzött árjegyzékben megállapított tájékoztató árak helyett a minisztertanács felhatalmazása alapján további intézkedésig az alábbi egységárakat állapítom meg:

Egy normál vagon (10.000 kg.)	
1. kemény hásáb tűzifa ára	29.500 K
2. kemény vegyes " "	29.000 "
3. kemény dorong " "	28.100 "

Más tűzifa egységárait ilyen célra az 1921. évi 2461. M. E. számú rendelettel közölt és a most közreadott egységárak viszonylatában esetről-esetre állapítom meg.

Mindazért a tűzifáért tehát, amelyet a készlettulajdonos a jelen rendelet életbelépte után kiutalás alapján szállít, vagy ad át közcélra, noha a tűzifának a magyarországi faértékesítő hivatal által eszközölt kiutalása még a jelen rendelet életbelépte előtt történt, a készlettulajdonos a 10780/1920. M. E. számú rendeletben, illetve az 1922. évi 1230. K. B. számú intézkedéssel megállapított árak helyett a most felsorolt árakat követelheti.

Jelen rendelet életbeléptével az 1922. évi 1230. K. B. számú rendelet hatályát veszti.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1922. évi szeptember hó.

Kaán Károly s. k.

h. államtitkár

az Erdő- és Faügyek Országos Kormánybiztosa.

II.

Az erdő- és faügyek országos kormánybiztosának 1610/1922. K. B. számú rendelete a közszükségleti célokra igénybe vehető tűzifa árának újabb megállapítása tárgyában.

A 2461/1921. M. E. szám alatt kibocsátott (a Budapesti Közlöny 1921. évi április hó 12-én megjelent 77. számában kihirdetett) rendelet 1. §-a értelmében a közszükségleti célra már igénybe vett, ugyszintén a jövőben igénybe veendő tűzifára a 10780/1920. M. E. számú alatt kibocsátott (a Budapesti Közlöny 1920. évi december hó 28-án megjelent 297. számában kihirdetett) rendelethez fűzött árjegyzékben megállapított tájékoztató árak helyett a minisztertanács

felhatalmazása alapján további intézkedésig az alábbi egységárakat állapítom meg:

Egy normál vagon (10.000 kg)

1. kemény hasáb tűzifa ára	---	---	---	---	36.000 K
2. kemény vegyes " "	---	---	---	---	35.000 "
3. kemény dorong " "	---	---	---	---	33.500 "

Más tűzifa egységárait ilyen célra az 1921. évi 2461. M. E. számú rendelettel közölt és a most közreadott egységárak viszonylatában esetről-esetre állapítom meg.

Mindazért a tűzifaért tehát, amelyet a készlettulajdonos a jelen rendelet életbelépte után kiutalás alapján szállít vagy ad át közcélra, noha a tűzifának a magyarországi faértékesítő hivatal által eszközölt kiutalása még a jelen rendelet életbelépte előtt történt, a készlettulajdonos a 10780/1920. M. E. számú rendeletben, illetve az 1922. évi 1457. K. B. számú intézkedéssel megállapított árak helyett a most felsorolt árakat követelheti.

Jelen rendelet életbeléptével az 1922. évi 1457. K. B. számú rendelet hatályát veszti.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1922. évi október hó.

Kaán Károly s. k.

h. államtitkár

az erdő- és faügyek országos kormánybiztosa.

III.

A m. kir. minisztériumnak 8210/1922. M. E. számú rendelete a szabadforgalom útján eladásra kerülő tűzifa tájékoztató árának megállapítása tárgyában.

A m. kir. minisztérium 1922 : XVII. t.-cz. 6. §-ának 1. bekezdése alapján a 2461/1921. M. E. számú rendelet kiegészítéseképpen a következőket rendeli:

1. Az 1921. évi 2461. M. E. számú rendelet 2. §-ának 2. bekezdésében foglalt s az ártételek felülvizsgálására vonatkozó rendelkezés végrehajtásának megkönnyítése érdekében, illetve a tűzifatermelők és kereskedők, valamint a vevőközönség tájékoztatása céljából tűzifa tájékoztató árak állapítandók meg.

2. A tájékoztató árak megállapíthatása érdekében helyi faármegállapító bizottságot kell szervezni minden járási székhelyen, továbbá minden rendezett tanácsu, végül minden törvényhatósági joggal felruházott városban.

A bizottság hatásköre a járás vagy város közigazgatási területére terjed ki.

A bizottság elnöke a járásokban a főszolgabíró, rendezett tanácsu városokban a polgármester, törvényhatósági jogu városokban pedig a városnak e célra kirendelt tisztviselője, illetőleg akadályoztatásuk esetében helyettese.

A bizottság tagjai :

a) erdőfelügyelési székhelyeken az erdőfelügyelő vagy helyettese, oly helyeken, ahol erdőfelügyelőség nincs, de állami erdőhivatal van, a hivatal főnöke vagy helyettese, egyebütt az illetékes m. kir. járási erdőgondnokság vezetője vagy helyettese ;

b) törvényhatósági árvizsgáló bizottságok székhelyein az árvizsgáló bizottságok elnöke vagy kirendeltje ;

c) két tag a fatermeléssel vagy fakereskedéssel foglalkozó érdekeltségből és kettő tag a fogyasztók érdekeltségéből, akiket a törvényhatóság első tisztviselője (alispán, illetőleg törvényhatósági jogu városokban a polgármester) nevez ki.

A bizottság munkarendjét a törvényhatóság állapítja meg.

3. A helyi faármegállapító bizottságnak a termelőtől a szabadforgalom útján eladásra kerülő, a legközelebbi vasuti vagy hajóállomáson vasuti kocsiba vagy uszályba rakott tűzifa tájékoztató árának megállapításánál a tőár mellett a helyi viszonyoknak megfelelő termelési, közelítési és fuvarozási, valamint berakási és regieköltségeket, a külföldről behozott fánál pedig a beszerzési árakat és a tényleg felmerült fuvar- és regieköltségeket kell alapul venni.

További feldolgozás nélkül való eladás esetében ehhez az összeghez a szállítmányt érhető mindennemű veszteség címén 3%-ot, haszon címén pedig 10%-ot adhat hozzá.

Aprított állapotban forgalomba hozott tűzifánál pedig ezenfelül az azt érhető további veszteség címén további 3%-ot, a több hónapi hosszas tárolás folytán beállható beszáradási veszteség címén legfeljebb 7%-ot, valamint a felmerülő aprítási, regie- és egyéb költségek megtérítése címén mázsánként a helyi viszonyoknak megfelelőleg ugyancsak a helyi faármegállapító bizottságok által külön megállapítandó bérvágási költséget, amennyiben pedig a tűzifa házhoz szállítva kerül eladásra, a házhozszállítási, lerakási és pinczébe hordási költségeket és minden esetben haszon címén 10%-ot számíthatnak hozzá.

4. A helyi faármegállapító bizottságok kötelesek a tájékoztató árakat haladéktalanul megállapítani, az általuk megállapított tájékoztató árakat a viszonyok változása szerint rövid vagy hosszabb időközökben felülvizsgálat alá venni és az ujonnan megállapított helyi tájékoztató árakat megfelelően közhírré tenni. Kötelesek végül a tájékoztató árakat feltüntető „Árjegyzék“ egy példányát a vonatkozó árkalkulációk kíséretében az Országos Központi Árvizsgáló Bizottsághoz, egy példányát pedig a Magyarországi Faértékesítő Hivatalhoz haladéktalanul beküldeni.

5. A megállapított árak csak tájékoztatás jellegével bírnak s így az 1921. évi 2461. M. E. számú rendelet 2. §-ának 2. bekezdése szerint jogában áll ugy a vevőnek, mint az eladónak a tájékoztató ártól eltérő árak fizetése vagy követelése esetében a saját ártételeinek felülvizsgálását az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságnál a faátvételt követő 14 napon belül kérelmezni.

6. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1922. évi október hó 4-én.

Gróf Bethlen István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1922. évi szeptember hóban.

A rövidítések magyarázata :

Az ákácza monografiája	— — — = Am.	Goldmann Henrik alap.	— — — = GHa.
Alapítványi kamat	— — — = ak.	Hazánk házi faipara (Gaul Károly)	— = H. F.
Alapítványi tőketörlesztés	— — — = att.	Hirdetési díj az E. L.-ban	— = hd.
Alapítványi tőkekiegészítés	— — — = attkg.	Hirsch Istvánné, szül. Kraft Anna segélyalapítvány	— — — = H. I. a
Altiszti segélyalap	— — — = Asa.	Hozzájárulás	— — — = Hj.
Átfutó bevétel	— — — = áb.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	— = ik.
Báró Bánffy-D.-alapítvány	— — — = BBa.	Készpénzalapítvány	— = k. a.
Bedő-Albert-alapítvány	— — — = BAA.	Külföldi fanemek tenyésztése	— = Kft.
Bükküzifa romlása stb.	— — — = Btr.	Lakbér	— = lb.
Egyéb bevétel	— — — = Egy.	Lapdíj (Erd. Lapok)	— = ld.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	— = EL.	Legelő-erdők berendezése	— = M. L.
Erdészeti rendeletek tára	— = Ert.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	— = EOT.
Erdészeti zsebnaptár	— — — = Npt.	Népszerű növénytan	— = N. Nvt.
Erdészeti jelvény	— — — = Jlv.	Nyugdíjalap	— — — = Ny. a.
Erdészeti géptan	— — — = Gt.	Perköltség	— — — = Prk.
Erdőmivelés tan	— — — = Ein.	Postaköltség	— = pk.
Erdőrendezés tan (Bel.)	— = Rz.	Rendkívüli bevétel	— = rb.
Erdőrendezés tan (Muzsnay)	— = Rm.	Szantner-Gyula-alap	— = Sza.
Erzsébet-királyné-alapítvány	— = E. a.	Tagsági díj	— = td.
Értékpapírok kamatai	— = Ék.	Tangens-táblázatok	— = Tt.
Aenyőfélék fájának összehasonlító szövevtana	— = Fösz.	Gr. Tisza-Lajos-alapítvány	— = TLa.
Fából készült csukor és alkohol	— = Fcza.	Wagner-Károly-alapítvány	— = WKa.
Fatömegtáblák	— = Ftb.	Üzemtervi nyomtatványok	— = üz.
I. Ferencz-József-alapítvány	— = I. F. J. a.	Üzemköltségek	— = ük.

Árny Ferencz td. 160.—. Almássy urad. hd. 493.—.

Beyer Jenő td. 160.—. Belházy Géza td. 220.—. Baranya stb. vm. erd. egyes. td. 300.—. Bedő Béla áb. 1600.—. Bendig Adolf ld. 160.—. Barthos Gyula td. 40.—. Bencze Gergely ak. 120.—. Berta István ld. 40.—. Borhy György td. 160.—, Hj. 2000.—. Boskovitz L. Pál ld. 60.—. gr. Batthyány urad. hd. 235.—. Babos Károly td. 100.—. Berwald Emil td. 60.—. Bary Richard td. 160.—.

Czillinger János Eb. 509·88. Cservenák János hd. 33.—. Chabada Géza ak. 120.—.

Dittert György td. 80.—. Diósjenői erdőhiv. hd. 74.—. Duchon Lajos Rz. 75.—, td. 280.—, W. K. a. 45.—.

Észtergomi főkápt. üz. 408.—, pk. 42.—. Erős Gyula üz. 54·50.

Fröhlich Brunó td. 220.—. Fehér Dániel td. 40.—. Faértékesítő hiv. W. K. a. 50.—, hd. 7899.—. Földhitelint. ék. 30770·60. Fodor Gyula td. 160.—. Ferenczy Ferencz td. 100.—. Fritsch István td. 160.—, E. L. 360.—. Földmiv. min. Fösz. 200.—.

Gruber Gyula td. 160.—. Györke Károly td. 120.—. Gyarmathy M. Ftb. 45.—. Gedeon Dezső Hj. 5000.—. Gaal Károly Em. 100.—.

Holba Miklós td. 100.—. Horváth Gyula ld. 160.—, könyvek 674.—. Hohenlohe urad. hd. 165.—. Hammernyik Béla td. 100.—. Herczeg Tibor td. 100.—. Ilosvay Lajos ak. 80.—. br. Inkey Pál erdőhiv. üz. 164.—, pk. 33.—.

Jánospusztai urad. üz. 405.—, pk. 45.—. Janussek István td. 160.—. Jamniczky Antal td. 320.—.

Konok Tamás td. 160.—. Kovács Gábor ak. 80.—. Klausberger József td. 160.—. Kállay Árpád td. 100.—. Kecskemét város Hj. 10000.—. Kósa Gyula

td. 100.—. M. Kovács Pál ld. 40.—. Kelecsényi Ferencz td. 100.—. Kollár Béla ld. 160.—. Kőszegi magpergető hd. 1800.—. gr. Károlyi László urad. áb. 2226.—. Kuntz Gyula td. 160.—.

Lattyák Sándor td. 200.—. Lipcsey László td. 100.—. Langhammer János td. 120.—. Lutter Miksa Eb. 20.—. Lux Zoltán td. 140.—. Lázár Benő Hj. 2000.—. Lehoczky János td. 160.—.

br. Metzger Rezső td. 30.—. Mernyei tan. rend. hd. 207.—. Milota Erich td. 100.—. Mészáros István ld. 160.—. Mannert Ferencz td. 125.—.

Neumayr és Társa hd. 500.—. Nagy Károly ld. 80.—. Nagyrécsei urad. Hj. 5000.—. Nádaskay Richard td. 160.—.

Orbán László ld. 160.—.

Petényi Keresztély td. 100.—. Payer István td. 160.—. Pukács Endre üz. 709/80, ak. 60.—. Pátria Ftb. 270.—, Am. 270.—, Mle. 120.—. Prybyl Ferencz td. 160.—. Pátria Rz. 75.—, Mle. 150.—. Prépótsági urad. Hj. 2500.—. Porubszky Elemér att. 320.—, Kakieg. 180.—, ak. 32.—.

Rácz József ld. 160.—. Rónai György üz. 149/50, pk. —/50. Rochlitz Béla ak. 80.—. Renfer Gusztáv Hj. 4000.—. Ronchetti Gáspár td. 160.—. Répay Jenő E. L. 350.—.

Schäffer Mihály td. 160.—. Seifert Béla td. 160.—, Eb. 240.—. Szabó István td. 220.—, Ftb. 45.—, Am. 45.—, Kfn. 30.—. Seh Jenő td. 300.—. Surjánzsky Kálmán pk. 50.—. Sárady István td. 100.—, Rz. 75.—, Ftb. 45.—, Ttb. 15.—. Sárvári erdőhiv. üz. 43/20, pk. 25.—. Szabó Benedek Epk. 120.—, Am. 45.—. gr. Széchényi Antal Frigyes urad. Hj. 3600.—. dr. Szabó Sándor td. 180.—. Székesfehérvári püsp. Hj. 4500.—. Somssich Miklós Hj. 4000.—. Cs. Szüts Kálmán td. 160.—. Székács Vincze td. 300.—.

Tavy Tibor lb. 1600.—, ük. 320.—, Eb. 242/80. Telkibányai urad. hd. 260.—. Tóth József E. L. 20.—. Tatai növ. könyvek 2115.—.

Ulicska József hd. 145.—.

Vendel János Kakieg. 1700.—. Vági István td. 160.—. Vaitzik Emil td. 240.—. Varga József hd. 170.—.

Wehofer Mihály td. 160.—. Will Károly ld. 120.—. Wittich István Am. 45.—, Gtn. 32.—. Wolszky Sándor Am. 45.—, Fősz. 180.—. Wilhelmb Gyula td. 160.—.

Zirczi apátság Hj. 3000.—.

I

**Az „Erdészeti Lapok“ 1922. évi XIX—XX. füzetének
HIRDETÉSEI.**

**Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.**

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint 12 korona. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 2000 K.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Apró hirdetéseknel egy szó 8 K, álláskeresleti hirdetéseknel 3 K.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

**Magyar Erdőbirtokosok
Faértékesítő Részvénytársasága
BUDAPEST, MAGYAR-UTCZA 52. FÉLEMELET**

.....

**Elvállalja termelt, tövönálló vagy feldolgozott fakészletek
bizományi értékesítését, vesz és elad bármily mennyi-
ségű tűzifát, műfát és fűrészelt anyagokat. Értékesi-
tési kérdésekben készséggel áll az erdőbirtokos és
erdőtiszt urak rendelkezésére.**

(1. X. 8.)

Vadászfegyvereket, ismétlőpisztolyokat, revolvere-
ket, flóberteket és hozzávaló
lőszert jutányosan szállít:
KNÉBL FERENCZ, puskaműves, Budapest, VIII., Baross-utca 17. sz.
Fegyverjavításokat elvállalok.

(2. VI. 5.)

VUK M. és FIAI

fatermelők és fakereskedők.

ALAPITTATOTT 1847-BEN.

BUDAPEST

Iroda: V., KÁLMÁN-UTCZA 10. : Ftelep: V., VÁCZI-UT 160.

Telefon 19-12. : Telefon 50-07.

Sürgőnyczim: FAVUK BUDAPEST.

(3. VI. 4.)

Mindennemü lombfa-, fenyő- és gyümölcsmagvakat és azok csemetéit a legmegbízhatóbb minőségben és versenyárak mellett szállítok. Felesleges mag- és csemetekészleteket minden mennyiségben veszek, értesítéseket kérek. Sándor Imre erdészeti magnyakereskedő és csemetetermelő cég, Székesfehérvár. (4. III. 3.)

32 éves, nős, gyermektelen, erős, egészséges, erélyes, szakvizsgázott **erdőőr**, ki az erdészetnek minden ágában jártas, erdőőri vagy vadóri állást keres azonnali vagy későbbi belépésre. Czim a szerkesztőségénél megtudható. (5. III. 2.)

DR. LAMM ANTAL

fenyőmagpergetőgyára

KÖRMEND

.....

Ajánl legmagasabb csiraképességü

TŰLEVELÜ-, LOMBFA- és GYÜMÖLCSMAGVAKAT,

valamint külföldi specziális magvakat

(7. VII. 2.)

**Eladó 5000—10.000 darab Chamaecyparis
Lausaniana 150—170 cm. magas.**

Árajánlattal szolgál

(8. II. 2.)

DR. LAMM ANTAL

Fenyőmagpergetőgyára és Erdészeti Csemetetelepe, KÖRMEND

Erdőőri szakiskolát végzett 32 éves egyén, ki az erdészet minden ágában, úgy a vadtenyésztésben, valamint a kihasználásban és erdősítésben kellő jártassággal bír, jelenleg is alkalmazásban van, személyes bemutatkozás mellett megfelelő állást keres. Bratu Lajos. Edelény, Borsodm. (6. II. 2.)

Őszi szállításra ajánlunk legjobb minőségben: TÚLEVELÜ és LOMBLEVELÜ ERDÉSZETI CSEMETÉKET, sövénycsemetéket, gyümölcsvadonczoikat, gyümölcs- és sorfákat, szavatolt idei termésű ERDÉSZETI és GYÜMÖLCSMAGVAKAT, TÖLGYMAKKOT

NEUMAYR ÉS TÁRSA (9)

erdészeti faiskolák, magnagykereskedés ZALAEGERSZEG

Csemetekészletünk 7 millió darab. Tölgymakkról levélbeni árajánlat.

Hirdetmény. 35602/A/1922. sz. — A Magyarországi Faértékesítő Hivatal a fa- és faszénkészletekben az 1922. évi július hó 1-től szeptember hó 30-ig terjedő idő alatt beállott változásoknak az 5677/1919. M. E. sz. kormányrendelet alapján való bejelentésére szolgáló *forgalmi* „Jegyzék” nyomtatványokból és az 1922. évi szeptember hó 30-án még meglévő fa- és faszénkészletek részletes bejelentéséhez szükséges „Bejelentőlap” nyomtatványokból a törvényhatósági joggal felruházott városok címére, valamint a vármegyék alispánjai útján a járási főszolgabírák és r. t. városok polgármesterei részére nagyobb mennyiséget küldött oly célból, hogy a szükséges nyomtatványpéldányokat az azokért illetékesen jelentkezőknek díjtalanul bocsássák rendelkezésre.

A 3296/1918. M. E. sz. kormányrendelet 7-ik §-a értelmében a *fakihasznlás engedélyezését* a termelő az illetékes m. kir. járási erdőgondnokságnál, illetve a m. kir. állami erdőhivatalnál *kérel-*

mezni, avagy a fakihasznási jog átruházását bejelenteni köteles és a 8-ik § értelmében a hatósági hozzájárulásra a termelt fa-készlet bejelentésénél hivatkozni kell.

A hivatal felhívja a bejelentésre kötelezettek figyelmét arra, hogy úgy fentieket, mint erdei készletek bejelentésénél a *vasuti vagy hajóállomások nevét* és ezeknek a készletezési helytől való távolságát a „Bejelentőlap“ megfelelő helyén feltétlenül *tüntessék fel*, mert ennek elmulasztása esetén vizsgálatnak és kellemetlenségnek teszik ki magukat.

Végül figyelmezteti a Hivatal a készlettulajdonosokat, hogy mindazok ellen, kik a folyó évi július hó 1-től szeptember hó 30-ig terjedő évnegyedre szóló bejelentésüket legkésőbb 1922. évi október hó 15-ig ajánlott levélben a Hivatal címére postára nem adják, a kihágási feljelentést haladéktalanul megteszi.

Budapest, 1922. évi szeptember hó 11-én.

(11)

Magyarországi Faértékesítő Hivatal.

KERESZTÉNY CZÉG.

KERESZTÉNY CZÉG.

FARAGÓ BÉLA

magpergetőgyár és erdészeti csemetetelepei

ZALAEGERSZEG

.....

Szállít hazai és külföldi fenyőmagvakat, u. m. : *pinus sylvestris*, *pinus austriaca*, *picea excelsa*, *larix europea*, *abies pectinata*, *pinus strobus*, *pinus Banksiana* stb., továbbá lomblevelű, u. m. : *ákác*, *gleditschia*, *juhar*, *éger*, *szil*, *magaskóris*, *amerikai kóris* és egyéb magvakat, valamint mindenféle hazai és külföldi gyümölcsmagvakat.

Erdészeti csemetetelepeim a békeviszonyoknak megfelelően átalakítottak és mindenféle tű- és lomblevelű csemeték szállítására képesek.

Üvegházi rózsák nagy választékban.

Árjegyzékkel, vagy kívánatra külön árajánlattal készséggel szolgálók.

CZÉGEM VÁLTOZATLANUL FENNÁLL!

Egyik volt alkalmazottam telepeim eddigi helyét, az általam eddig bérbe birt földeket vette ki bérbe s megtevesztő reklámjával azt a hiedelmet kelti, mintha czégem megszűnt volna. Ezen körülményt ez uton vagyok bátor a n. é. erdőbirtokosság és igen tisztelt vevőim tudomására adni.

FARAGÓ BÉLA.

(10. II. 1.)

35 éves okleveles erdőőr alkalmazást keres azonnali, esetleg január 1-ére. Többéves kitűnő referenciákkal rendelkezek, eddig 3400 kataszteren működtem, úgy az erdészetben, mint a vadászatban a legmesszebbmenő követelményeknek megfelelek. Czim: Balázs János, Pest megye, Pánd. (12)

Pályázati hirdetés. Nagyméltóságu gróf Esterházy Sándor ur pulai erdészeténél megüresedett segéderdési állásra pályázat hirdettetik. Ezen állásra oly nőtlen fiatal emberek pályázhatnak, akik az erdőgazdasági szakiskola 2 éves tanfolyamát elvégezték és szakiskola elvégzése után legalább 1—2 évi gyakorlati és irodai szolgálatban állottak. Kinevezett egy évi próbaidő után véglegesítettik. Évi javadalmazás: Egyszobás lakás, 2400 K készpénz, 4 q buza, 8 q rozs, 4 q árpa, 16 ürméter kemény tűzifa, 1 hold földilletmény, 1 tehén téli-nyári tartása vagy naponta 2 liter tej, 1 anyasertés és évi szaporulata részére legelő, lődij, és a megállapított egyenruhára 4000 K. Természetbeni járandóságok kívánatra pénzben megválthatók. Pályázók sajátkezüleg irt kérvényüket nagyméltóságu gróf Esterházy Sándor ur nevére kiállítva okmányaikkal együtt urad. erdőhivatalhoz, Pula, u. p. Kapolcs, Zala m. küldjék be. Állás legkésőbb november 1-én elfoglalandó. (13. II. 1)

Tatai erdőgazdasági szakiskolát végzett **segéderdész azonnali belépésre kerestetik.** Kérvények és bizonyítványmásolatok gróf Mailáth József erdészete Révleányvár, u. p. Zemplénagárd címre küldendők. (14)

Faeladási hirdetés. 488/922. sz. — A kalocsai érsekség folyó évi erdővágásainak eladása tárgyában versenytárgyalás folyó évi október hó 24-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni Kalocsán az érsekuradalmi igazgatóságnál.

Érdeklődők az eladásra kerülő vágások részletes kimutatásért és árverési föltételekért az erdőhivatalhoz forduljanak. (15) *Érsekuradalmi Jóságigazgatóság.*

Juglans nigra vetőmagot keres és ajánlatokat mennyiség és ár megjelölésével kér br. Podmaniczkyne erdőgazdasága Nyirbakta, Szabolcs m. (16)

Legmegbízhatóbb és legnagyobb csirakéességű erdei vetőmagot: erdeifenyő-, feketefenyő-, luczfenyő-, vörösfenyő-, simafenyő-, czirbolyafenyő-, banksfenyőmagot ajánl tavaszi vetésre:

KŐSZEGI FENYŐMAGPERGETŐGYÁR

**Erdészeti magnagykereskedés. Erdészeti csemetekertek
KŐSZEG (Vas megye)**

Akáczmag, magaskőrís, virágos kőrís, amerikai kőrismag, égermag, nyírfamag, gledicsia, amerikai feketedió, juharmagvak, Liliodendronmag, gyümölcsmagvak. Erdészeti csemeték.

(17. II. 1.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve! Pontos, lelkiismeretes kiszolgálás!

Veszek minden mennyiségben **diófatörzseket**, valamint erdei **cseresznye- és vadkörtefatörzseket**.
KÖZVETITŐK DIJAZTATNAK. Boskovitz L. Pál fakereskedő, Budapest, IX., Ferencz-körut 19—21.

Vadőr, kinek hosszabb gyakorlata és jó bizonyítványai vannak, azonnal felvétetik tápiószecsői uradalomban, Pest m. (19)

Faeladási hirdetmény. 251871/1922. sz. — A Fülöp Józsiás Szász-Coburg és Gothai herceg ur őfensége pestvármegyei pusztavacsi hitbizományi uradalmához tartozó, pusztavacsi „Körtvélyes” nevű erdőrészében mintegy 154 kat. holdon, tövön álló, mintegy 515 darabra és 451 tömörköbméterre becsült tölgytörzs a herceg ur őfensége utólagos jóváhagyásának fenntartása mellett *folyó évi október hó 30-án délelőtt 11 órakor az uradalmi igazgatóságnál, Budapesten, VI., Aradi-utca 59. szám alatt tartandó nyilvános, zárt ajánlatu verseny útján el fog adatni.*

A verseny feltételei az uradalmi igazgatóságnál s a pusztavacsi erdőhivatalnál délelőtt 10—12 óra között betekinthesők.

Az erdőhivatal intézkedik az iránt is, hogy az eladás tárgyát képező tölgytörzsek az érdeklődőknek megmutattassanak.

A terület, amelyen a törzsek állanak, az örkényi vasuti állomástól mintegy 8—9 kilométer, az albertiirsai vasuti állomástól pedig mintegy 14—15 kilométer távolságban fekszik.

Budapest, 1922. évi október hó 4-én.

(20)

Uradalmi igazgatóság.

Faárverés. Varbócz község ref. egyháza 1922. évi október hó 22-én délután 4 órakor a községházán, nyilvános szóbeli árverésen eladja erdejében kihasználandó 50 m³ mű- és 50 ürm³ tűzifafatömeget.

Kikiáltási ár 165.000 korona, bánatpénz 10%, árverési, szerződési feltételek a ref. egyháznál.

(21)

*Varbóczy egyházközség
(Abaujtorna vm.).*

Pályázat hirdettetik egy III. oszt. főerdőőri és egy III. oszt. erdőőri állásra. Pályázhatnak róm. kath. vallású, egészséges, erős testalkatú, feltétlenül erélyes és megbízható, lehetőleg hosszabb

gyakorlattal bíró, megfelelő képesítésű erdőőrök. Főerdőőri állásnál megkívánatik a csemetenevelésben, erdősisítésben, erdőhasználatokban, továbbá a kezeléssel járó irodai teendőkben való jártasság, illetve hosszabb gyakorlat.

Javadalmazás. III. oszt. főerdőőrnél: természetbeni lakás, 400 K készpénz, 400 K drágasági segély, ötévenként 50 K korpótlék, 600 kg buza, 900 kg rozs, 500 kg árpa, 40 kg só, 40 négyzetöl kert, 2 m. hold kapásföld, 24 ürm keménydorongfa, két tehéntartás, nyolcz sertésre legelő, továbbá lődij és a rendszeresített ruházat.

III. oszt. erdőőrnél: természetbeni lakás, 300 K készpénz, 300 K drágasági segély, ötévenként 25 K korpótlék, 400 kg buza, 800 kg rozs, 400 kg árpa, 40 kg só, 200 négyzetöl kert, 1 m. hold kapásföld, 12 ürm keménydorongfa, egy tehéntartás, négy sertésre legelő, továbbá lődij és a rendszeresített ruházat.

Pályázók felhivatnak, hogy vallásukat, erdőőri szakvizsga letételét, egészséges testalkatukat, eddigi szolgálatukat, katonai viszonyukat, valamint erkölcsi és politikai magatartásukat (különösen kommunizmus alattit) igazoló hiteles okmányaikkal felszerelt, sajátkezűleg irt kérvényüket folyó évi december 1-ig az erdőgondnoksághoz nyujtsák be. Hiányosan felszerelt kérvények figyelembe nem vétetnek, okmányok visszaküldetnek. Az állások 1923. évi január hó 1-én foglalandók el. Véglegesítés egy évi kifogástalan és megfelelő próbaszolgálat után.

A pannonhalmi főapátság erdőgondnoksága,
Pápakovácsi (Veszprém vm.).

(22. II. 1.)

Az „Erdészeti Lapok“ 1922. évi XIX—XX. füzetének tartalma :

	Oldal
Ghillány Imre báró	233
<i>Fekete Zoltán</i> : A helyi fatermési táblák kérdéséhez	236
<i>Enyedi János</i> : Az erdészeti szám- és könyvvitelről	291
EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK. I. Felhívás segélyek ügyében. II. Felhívás a Horváth Sándor alapítvány jutalomdíja tárgyában	295
KÜLÖNFÉLÉK. Az erdőbirtok vagyonváltóságának kedvezményes lerovása. — Halálozás. — Személyi hírek. — A főiskola új rektora. — Erdei facsemeték kiosztása	296
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. I. Az erdő- és faügyek kormánybiztosának 1457/1922. sz. rendelete az igénybe vett tűzifa árának újabb megállapítása tárgyában	297
II. Ugyanannak 1610/1922. sz. rendelete ugyanezen árak még újabb megállapítása tárgyában	298
III. 8210/1922. M. E. sz. rendelet a szabadforgalom útján eladásra kerülő tűzifa tájékoztató árának megállapítása tárgyában	299
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések (1922. szeptember hó)	301
HIRDETÉSEK	I—VIII

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

CHAPTER I

1800

1810

1820

1830

1840

1850

1860

1870

1880

1890

1900

1910

1920

1930

1940

1950

1960

1970

1980

1990

2000